

místa pro hru v urbánním prostředí

Klára Koldová, MSc.
školitelka: prof. Ing. arch. Irena Šestáková
ústav Nauky o budovách

(2. semestr)

návaznost výzkumu

- místo pro hru je dílčím tématem problematiky **měst přátelských k dětem**
- Mirjana Petrik, dizertační práce na FA (2019)
- výstupy konference Architektura dětem: Děti a město / Prostor pro hru (2018)

- Child Friendly Cities (UNICEF)

- odborná literatura a konkrétní strategie států a měst

východiska

1. děti mají právo si hrát

- Úmluva o právech dítěte, OSN, 1989, článek 31
právo na hru + právo na pobyt ve veřejném prostoru
- hra jako nedílná součást života dítěte
- prostředek poznávání sebe i okolního světa
- klíčová pro zdravý kognitivní vývoj
- rozvíjí sociální i emoční dovednosti, schopnost řešit problémy a interagovat ve skupině
- důraz na **svobodnou hru** a koncept **přínosného rizika**

východiska

2. hra patří do veřejného prostoru, podporuje komunitní život a pomáhá tvořit města příjemná pro všechny

- děti jako **rovnocenní uživatelé měst** (1/5 obyvatel)
- kde si hrají děti, sdružují se i jejich dospělí pečovatelé
- prostor navržený pro děti naplňuje také potřeby ostatních skupin obyvatel (např. seniorů)

východiska

3. česká města jsou k dětem z velké části nepřívětivá

- pobyt dětí je směřován na konkrétně určená a ohraničená místa
- izolace od okolí, **segregace**
- nedostatečně přizpůsobené různým věkovým kategoriím, formám hry, dětem se specifickými potřebami
- **nedostatek herních příležitostí** paralelně s dalšími funkcemi veřejného prostoru

cíle výzkumu

1. zmapovat možnosti integrace svobodné dětské hry do veřejného prostoru města (na základě teorie a dobré praxe ve vybraných evropských městech)
2. podpora osvěty a poptávky po kvalitních místech pro hru v českém prostředí, včetně využívání konceptu přínosného rizika
3. identifikovat a popsat konkrétní způsoby a možnosti začlenění dobrodružné hry do urbánního prostředí v českém kontextu.

výzkumné otázky

1. Co chybí českému prostředí pro to, aby mohlo být vnímáno jako podporující a umožňující kvalitní dětskou hru dostatečného rozsahu a variability v rámci veřejného prostoru měst?
2. Jaké intervence je možné realizovat v českém urbánním prostředí tak, aby vzrostlo množství dostupných herních příležitostí nad rámec standardních dětských hřišť a sportovišť?
3. Jak lze integrovat dobrodružnou hru do prostředí měst v rámci aktuálních legislativních omezení?

metodika řešení

1. rešerše a výzkum zaměřený na možnosti integrace hry a míst pro hru do urbánního prostředí v evropském kontextu:
  - odborná literatura zabývající se tématem
  - existující strategické dokumenty států a měst, reflexe české státní legislativy
  - studijní cesty - zmapování praktické implementace těchto strategií ve vybraných konkrétních lokalitách, pozorování, fotodokumentace
2. zpracování získaných dat a poznatků pro další využití
3. identifikace strategií, které by byly aplikovatelné v kontextu ČR / Prahy

metodika řešení

4. praktický výzkum

- implementace některých zvolených principů v rámci dočasné intervence (intervencí) ve v. p. města (Prahy), navržené na základě analýzy potřeb daného místa
- impact assessment - zhodnocení dopadů takové intervence

5. syntéza získaných poznatků a jejich zpracování pro další využití

aktuální stav výzkumu

- řešerše
  - odborná literatura k tématu
  - místní metodické příručky a strategie
  - česká legislativa

aktuální stav výzkumu

- řešerše
  - studijní cesty – Belgie, Velká Británie, Nizozemí, Dánsko

Belgie:

- Brusel - pop-up hřiště KETMET zaměřené na svobodnou hru
- Gent - Groenevalleipark s přírodními prvky pro volnou hru, dočasný skatepark Kleindokkaai, Rode Loper - trvalé přizpůsobení ulic pěším, parklet - pojízdná herní platforma iniciována městem
- Antverpy - woonerf - obytné zóny, park Spoor Nord, školka a škola Kosmos, Brialmont park

Velká Británie, Londýn:

- Make-do Play sessions
- Homerton Grove Adventure Playground
- Murrain Road Play Street
- Tumbling Bay, Three Mills Park
- Studio Assemble – play sessions
- Elephant and Castle Park

Nizozemí, Rotterdam:

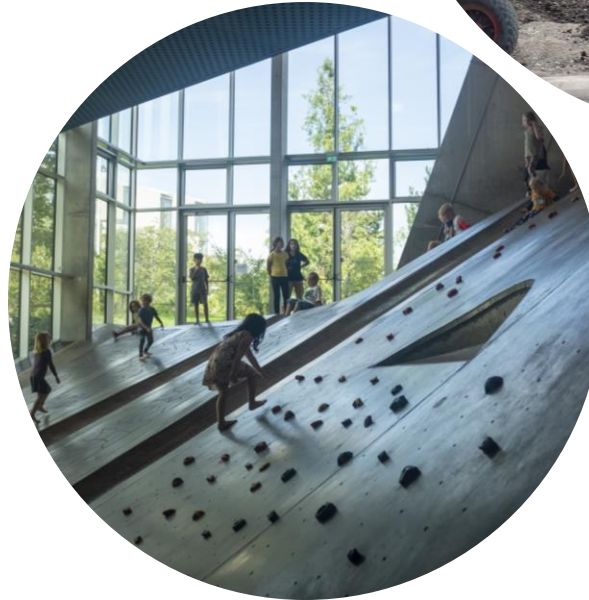
- Projekt Child-friendly Rotterdam - Noord district
- Blade Made Playground (Superuse)
- Speeldernis (Nature Playground)
- Westblaak skatepark
- Schowburgplein – Flying Grass Carpet - taktický urbanismus

Kodaň, Dánsko:

- park Superkilen, náměstí Israels Plads
- komunitní hřiště ByOasen
- Valbyparken přírodní hřiště (Helle Nebelong)
- Havnegade Harbour Promenade
- komunitní centrum KU.BE
- Konditoget Lüders (Jaja architects)
- tvořivé/dobrodružné hřiště Rodovre Byggelegeplads

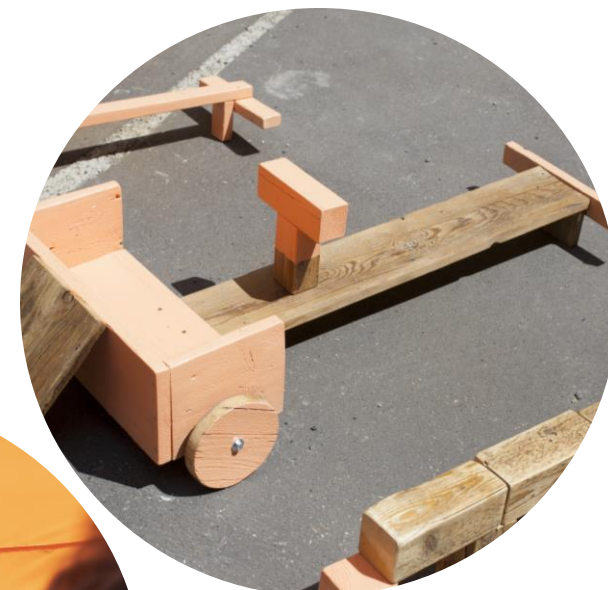
aktuální stav výzkumu

- konference Architektura dětem - 4. ročník | dobrodružná hra
  - 3. 11. 2023 | FA
  - Dopolední blok převážně pro studenty - děti a současné město
  - Odpolední blok - diskuzní kulatý stůl s odborníky s cílem podpořit vznik a fungování prvního dobrodružného hřiště (adventure playground) v ČR

aktuální stav výzkumu

- praktická rovina
  - 2022/23 Replay - mobilní hřiště pro Muzeum Josefa Hoffmanna v Brtnici (Moravská galerie)
  - 2023 - Landscape festival - herní intervence na dětských hřištích v Jihlavě
  - 2024 - plánovaná výstava Reuse for free play, UPM

literatura

- AERTS, Jens. *Shaping Urbanisation for Children, a Handbook on Child-responsive Urban Planning* [online]. New York: United Nations, 2019 [cit. 2023-05-09]. ISBN 9789210476683. Dostupné z: <https://shop.un.org/books/shaping-urbanization-children-22977>
- Barcelona City Council. *Plan for Play in public spaces, 2030 horizon in Barcelona* [online]. 2019 [cit. 2023-05-09]. Dostupné z: https://bcnroc.ajuntament.barcelona.cat/jsui/bitstream/11703/116054/1/Play%20Plan_BCN_eng.pdf
- DANENBERG, Rosa, Vivian DOUMPA a Hans KARSSSENBERG, ed. *The City at Eye Level for Kids*. Amsterdam: STIPO Publishing, 2018. ISBN 978-91-7729-838-0.
- GILL, Tim. *No Fear: Growing Up in a Risk Averse Society*. Lisbon: Calouste Gulbenkian Foundation, 2007. ISBN 9781903080085.
- GILL, Tim. *Urban playground: how child-friendly planning and design can save cities*. London: RIBA Publishing, [2021]. ISBN 978-1-85946-929-3.
- Greater London Authority. [online]. [cit. 2023-05-09].
- Greater London Authority. *Making London Child-friendly* [online]. Greater London Authority, 2020 [cit. 2023-05-09]. Dostupné z: https://www.london.gov.uk/sites/default/files/ggbd_making_london_child-friendly.pdf
- Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy. *Manuál tvorby veřejných prostranství hlavního města Prahy* [online]. Praha: IPR, 2014 [cit. 2023-05-10]. ISBN 9788087931110. Dostupné z: <https://iprpraha.cz/assets/files/files/b956942f2d4563de94d21c8c97679009.pdf>
- KRISHNAMURTHY, S, C STEENHUIS a D.A.H. REIJNDERS. *Mix & match : tools to design urban play*. Eindhoven: Technische Universiteit Eindhoven, 2018. ISBN 978-90-386-4496-7.
- KYTTÄ, Marketta. *Children in Outdoor Contexts*. London: VDM Verlag Dr. Mueller E.K., 2008. ISBN 3639088417.
- MARKO, Petra a Radim LISA. *Meanwhile City*. Bratislava: Milk, 2022. ISBN 9788097413019.
- MMR. *Politika architektury a stavební kultury České republiky: Aktualizace 2022* [online]. 2022 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <file:///C:/Users/k&m/Downloads/Politika%20architektury%20a%20stavebn%C3%AD%20kultury%20%C4%8CR%20Aktualizace%202022.pdf>
- PATTE, Michael a Fraser BROWN. *Rethinking Children's Play*. London: Bloomsbury Academic, 2013. ISBN 9781441173669.
- *Úmluva o právech dítěte a související dokumenty*. [Praha]: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2016. ISBN 978-80-7421-120-1.
- UNICEF. *Guidance Note: The Child Friendly Cities Initiative* [online]. 2022 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: https://www.unicef.org/media/133746/file/Child-Friendly_Cities_Initiative_Guidance_Note.pdf
- WILLIAMS, Samuel, Hannah WRIGHT a Felicitas ZU DOHNA. *Cities Alive: Designing for Urban Childhoods* [online]. London: ARUP, 2016 [cit. 2023-05-05]. Dostupné z: <https://www.arup.com/perspectives/publications/research/section/cities-alive-designing-for-urban-childhoods>

děkuji za pozornost

